

Företagarombudsmannen

Den Nya Valfärden, Box 5625, 114 86 Stockholm, www.dnv.se

PROMEMORIA

Ärendenummer: FO 2007-017

Datum: 2007-11-06

Utredare: Märten Hyltner

Utredning avseende den skattemässiga behandlingen av friskvård

Företagarombudsmannen, en del av Den Nya Valfärden, verkar för ett bättre företagarklimat i Sverige genom att utreda och uppmärksamma konkreta exempel på brister i företagarklimatet. Verksamheten leds på ideell basis av en styrelse bestående av företagare, ekonomer och publicister. Utredningar genomförs på eget initiativ eller efter anmälan. Anmälare kan vara företagare, politiker, journalister eller andra samhällsmedborgare som har reagerat på fall där företagande försvaras på grund av brister i lagstiftning, föreskrifter eller myndighetsutövning. Förevarande utredning gäller den skattemässiga behandlingen av småföretagares kostnader för friskvård.

Beskrivning av fallet

Viktoria Nyström driver AE Nyströms Juristfirma i Stockholm som enskild näringsidkare. Juristfirmans verksamhet består i att ge juridisk rådgivning samt att företräda klienter inför domstol och andra myndigheter. Arbetet är till största delen stillasittande framför datorn. Juristfirmans verksamhet är helt beroende av att Viktoria är frisk och kan arbeta. Någon anställd eller annan person som kan rycka in vid hennes frånvaro finns inte. Viktoria behöver alltså så långt som möjligt säkerställa att hon inte i onödan drabbas av sjukdomsfall eller skador som kunnat undvikas. Det bästa sättet att göra detta är genom friskvård och motion. Om Viktoria hade drivit sin juristfirma i aktiebolagsform hade hon fått dra av både moms och övriga kostnader för sin motion och friskvård. Men nu är hon alltså enskild näringsidkare och då får hon inte dra av vare sig moms eller övriga kostnader för friskvård och motion.

Företagarombudsmannens bedömning

Rehabiliteringsåtgärder syftar till att få tillbaka någon i arbete som är sjuk eller av annan anledning har tillfälligt nedsatt arbetsförmåga. Förebyggande åtgärder är sådan behandling som inte avser att bota en sjukdom utan att förbättra eller motverka en försämring av sjukdomen i syfte att förhindra att arbetsförmåga uppstår eller ökar.

Kostnader för rehabiliteringsåtgärder och förebyggande åtgärder är avdragsgilla.¹ Det gäller oavsett om rehabiliteringen avser anställda eller företagaren själv, vilket är logiskt. Huvudregeln inom skatterätten är nämligen att utgifter för intäkternas förvärvande eller bibehållande skall vara avdragsgilla.² Den som har nedsatt arbetsförmåga genererar normalt sett lägre intäkter. Med rehabilitering eller förebyggande åtgärder kan arbetsförmågan och därmed intäkterna öka respektive bibehållas.

I förarbeten till inkomstskattelagen anges bland annat att "[m]öjligheten till motion och annan friskvård har stor betydelse för hela personalens fysiska och psykiska välbefinnande."³ Skatteverket har beträffande begreppet "annan friskvård" uttalat att "[g]emensamt för dessa behandlingsformer är att de bl.a. syftar till att förebygga och motverka ömhet och stelhet i exempelvis axlar, armar, nacke eller rygg som kan uppkomma i samband med ensidigt arbete. Dessutom kan behandlingarna ha positiva effekter för personer som har sömn- eller koncentrationssvårigheter orsakade av stress på arbetsplatsen."⁴

Det är alltså tydligt att både lagstiftaren och Skatteverket har insett att motion och friskvård är värdefulla hjälpmedel för att undvika sjukdomsfall relaterade till stress eller förslitningsskador. I likhet med vad som gäller för rehabilitering och förebyggande åtgärder borde därmed kostnader för friskvård och motion vara avdragsgilla för samtliga företagare. Så är dock inte fallet.

Friskvård och motion behandlas nämligen i skattehänseende som en personalvårdsförmån.⁵ För företagare som bedriver sin verksamhet i aktiebolagsform innebär detta inte något problem. Både de själva och deras eventuella anställda är i formell mening anställda av aktiebolaget och omfattas således av skattefriheten. För enskilda näringsidkare, däremot, är situationen en annan. Kostnader för eventuella anställdas friskvård och motion får dras av, men inte kostnaden för företagarens egen friskvård och motion. I formell mening är ju hon eller han inte anställd.

Detta utgör diskriminering av de företagare som är enskilda näringsidkare. Det är enligt Företagarombudsmannens mening orimligt att en företagares verksamhetsform skall vara avgörande för hans eller hennes möjlighet att genom friskvård och motion förebygga framtida inkomstbortfall på grund av sjukdom.

---

¹ Se 16 kap. 24 § inkomstskattelagen (1999:1229)

² Se 16 kap. 1 § inkomstskattelagen

³ Prop. 2002/03:123, Beskattning av vissa förmåner, s. 15

⁴ Skatteverkets ställningstaganden 3/05, Skattefri motion och annan friskvård, den 27 april 2005, dnr: 130 205722-05/111

⁵ 11 kap. 12 § inkomstskattelagen

Företagarombudsmannen anser därför att nu gällande regelverk behöver ändras på så sätt att även företagare såsom Viktoria Nyström får dra av kostnader för friskvård och motion. En sådan åtgärd främjar ett företagervänligare klimat. Den är dessutom ägnad att minska småföretagares sjukfrånvaro. I förlängningen leder det sannolikt till ökade skatteintäkter och en minskning av onödigt lidande för enskilda företagare.